

Maankäyttö- ja rakennuslaki uudistuu

Tilannekatsaus valmisteluun

7.11.2018 Anne Jarva

MRL-kokonaisuudistus

1.5.2018 – 31.12.2021

Valmistelu

Sidosryhmäfoorumi:

- Paula Qvick (Pohjois-Savo), varalla Jarmo Vauhkonen (Etelä-Savo)
- Antti Saartenoja (Etelä-Pohjanmaa), varalla Päivi Liuska-Kankaanpää (Satakunta)
- Mari Kuukasjärvi (Pohjois-Pohjanmaa), varalla Hannu Heikkinen (Kainuu)
- Anna-Mari Ahonen (Häme), varalla Merja Vikman-Kanerva (Uusimaa)
- Kari Hakari

Sidosryhmäfoorumi

- pj Ari Ekroos

Parlamentaarinen seurantaryhmä

- pj Kimmo Tiilikainen
- vpj Hannele Pokka

- Tukee lakiuudistusta
- Ottaa kantaa päälinjauksiin
- Arvioi valmistelutyötä
- Edistää vuorovaikutusta poliittisten toimijoiden kesken
- Osallistuu yhteiskunnalliseen keskusteluun

Valmisteleo lakiehdotuksen seurantaryhmän linjausten pohjalta

Alueidenkäyttö-jaosto:
Paula Qvick (Pohjois-Savo)

Osallistuminen ja vuorovaikutus-jaosto:
Antti Saartenoja (Etelä-Pohjanmaa)

Valmistelujaookset:

- Alueidenkäytön suunnittelu
- Rakentaminen
- Kaavojen toteuttaminen
- Osallistuminen ja vuorovaikutus
- Rajapinnat
- Digitalisaatio

Kutsuseminaareja, työpajoja, sähköisiä kanavia ja yhteiskehittämistä

Kuntaliiton edustajat MRL:n valmistelussa

Anne Jarva

Kehittämispäällikkö
(maankäyttö ja
kaavoitus),
Alueet ja
yhdyskunnat

- **Työryhmä**
- **Alueidenkäyttö-
jaos**
- **Osallistuminen
ja vuorovaikutus
-jaos**
- **Sidosryhmä-
foorumi**

Matti Holopainen

Kehittämispäällikkö
(maapolitiikka,
kiinteistöt,
paikkatiedot)
Alueet ja
yhdyskunnat

- **Kaavojen
toteuttaminen -
jaos**
- + **Lunastuslain-
säädännön
uudistus**

Minna Mättö

Lakimies
(maankäyttö ja
rakentaminen),
Alueet ja
yhdyskunnat

- **Rakentaminen-
jaos**
- **Sidosryhmä-
foorumi**

Marko Nurmikolu

Lakimies
(ympäristö),
Alueet ja
yhdyskunnat

- **Rajapinnat-jaos**

Tommi Karttaavi

Johtaja,
tietoyhteiskunta-asiat,
Tietoyhteiskunta

- **Digitalisaatio-jaos**

Sidosryhmä- ja asiantuntijatapaamiset 2018

- Kuntakaavoittajat 21.2. Oulu, 22.2. Kuopio, 7.3. Hämeenlinna ja 8.3. Seinäjoki
- Kuntien ylin tekninen johto 5.4.
- Maapolitiikan verkosto 18.4.
- **Maakuntatilaisuudet 26.4. Pohjois-Pohjanmaa, 3.5. Päijät-Häme ja 28.8. Pohjois-Karjala**
- Kuntatekniikan asiantuntijat KEHTO-Foorumi 26.-27.4.
- **Maakuntien liittojen alueidenkäyttövastaavat 4.6.**
- Maaseutupolitiikan INFRA-verkosto 19.6.
- Pienten kuntien neuvottelukunta 19.6.
- Maa- ja asuntopolitiikan asiantuntijat 2.-3.8.
- Keskisuurten kaupunkien yleiskaavoittajat 22.-23.8.
- Kaupunkipoliittinen työryhmä ja kehyskuntaverkosto 5.9.
- Kuntamarkkinoiden MRL-klinikat 12.-13.9.
- Ruotsinkielinen neuvottelukunta 19.9.
- Pienten kuntien kunnanjohtajat, aluearkkitehdit ja rakennustarkastajat 10.9. Virrat, 17.9. Paltamo, 24.9. Mikkeli ja 25.9. Helsinki
- **Maakuntaudistuksen muutosjohtajat 16.10.**

Kuntien työkaluja torjua ilmastonmuutosta sekä rakentaa kestäviä yhdyskuntia ja hyvää elinympäristöä on lisättävä.

- Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksessa on turvattava kuntien oikeus itsenäisiin valintoihin maapolitiikassa, kaavoituksessa ja toteuttamisen ohjelmoinnissa. Kuntien kaavamonopoli on säilytettävä.
- Suunnittelu- ja lupajärjestelmää tulee selkeyttää kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia heikentämättä. Kunnallisvalitus kaava-asioissa tulee säilyttää. Kunnilla on oltava mahdollisuus järjestää maankäytön suunnittelun, toteuttamisen ja rakentamisen ohjauksen tehtävät parhaaksi katsomallaan tavalla.

Alueidenkäytön suunnittelutasot MRL-työryhmässä 27.9.2018

MRL-uudistuksen tavoitteita ja lähtökohtia alueidenkäytön kannalta

- Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän ajantasaistaminen ja yksinkertaistaminen
- Valmistelu-, päätöksenteko- ja toimeenpanotehtävien selkeyttäminen
- Alueiden elinvoiman kehittäminen sekä kestävän kehityksen ja hyvän elinympäristön edellytysten luominen
- Alueidenkäytön suunnittelu ja rakentamisen ohjaus tulevaisuuden toimintaympäristössä mm: aluerakenne ja kaupungistuminen, väestörakenne, ilmastonmuutoksen hillintä ja siihen sopeutuminen, hallinnon rakenteiden muuttuminen, digitalisaatio, liikkumisen murros, kansainväliset sitoumukset ja EU-jäsenyyden velvoitteet
- Vuorovaikutteinen toimintatapa ja prosessien tarkoituksenmukaisuus
- Alueidenkäytön suunnittelun ydintehtävien tunnistaminen

Tarkasteltavat vaihtoehdot

Vaihtoehto A: keskustelupaperin pohjalta kehitetty vaihtoehto

Vaihtoehto B: nykyisen suunnittelujärjestelmän kehittämiseen pohjautuva vaihtoehto

Vaihtoehtojen muodostamisessa on huomioitu lain valmistelun tavoitteet ja lähtökohdat. Vaihtoehtoja A ja B arvioidaan suunnittelutasoittain lain uudistamisen tavoitteisiin nähden.

Kaikissa vaihtoehdoissa suunnitelmien sisällöllisiä vaatimuksia ja tehtäviä tullaan muuttamaan vastaamaan tulevaisuuden tarpeita.

Kuntakaavoitus: jaoston kommentteja ja johtopäätökset jatkovalmistelulle

- Yksityiskohtaisuuden vähentäminen verrattuna joihinkin nykyisiin asemakaavoihin
- Selvitettävä suhde maapolitiikkaan, tontin luovutukseen ja kuntainfran toteutukseen
- Siirtymäsäännökset erityisesti vaihtoehdossa A (yhden kuntakaavan malli)
- Hierarkia: yhtäältä tarvitaan pitkäjänteistä suunnittelua, toisaalta reagointiherkkyyttä
- Suunnittelun läpinäkyvyys ja osallistuminen mietittävä
- Nykyinen laki mahdollistaa jo nyt paljon
- Kunnat ovat erilaisia
- Prosessien tehokkuus
- Yksityisen kehittäjän rooli selvitettävä
- Millä tasolla asiat päätetään / selvitetään

Kuntakaavoituksen osalta tarpeen selvittää tarkemmin molemmat esillä olevat vaihtoehdot. Keskeisiä asioita: vaikutukset nykyisen järjestelmän ja voimassa olevien kaavojen kannalta, digitaalisuus, kaavojen toteuttaminen ja asemakaavojen tuottamat oikeudet ja velvollisuudet.

[Linjausehdotus: jatkoon molemmat vaihtoehdot](#)

Kaupunkiseutujen suunnittelun vaihtoehtotarkastelu

Vaihtoehto A

Kaupunkiseudun toiminnallisen kokonaisuuden kattava yleispiirteinen kaupunkiyleiskaava, sisältäisi myös kaavan toteuttamiseen liittyviä periaatteita. Osin oikeusvaikutteinen.

Vaihtoehto B

Yhteisen yleiskaavan kehittäminen kaupunkiseutujen toiminnallisen kokonaisuuden suunnittelun välineenä. Vaihtoehtona kaupunkiseudun kattava maakuntakaava laadittuna yhteistyössä kaupunkiseudun kuntien kanssa.

Kaupunkiseudut: jaoston kommentteja ja johtopäätökset jatkovalmistelulle (2/2)

- Kaupunkiseudut ovat erilaisia
- Kuinka laajaa kaupunkiseudun aluetta koskisi
- Maakuntien rooli suunnitelman laadinnassa
- Tarvitaan keppiä ja porkkanaa
- Yhteys liikennejärjestelmäsuunnitteluun

Kaupunkiseutujen suunnittelun kehittäminen on tärkeää ajatellen tulevaisuuden alueidenkäytössä ratkaistavina olevia kysymyksiä. Kehittäminen edellyttää sitoutumista ja vuorovaikutusta kaupunkiseutujen kuntien kanssa.

[Linjausehdotus: valmistelua jatketaan vaihtoehdon A pohjalta](#)

Maakunnan tason suunnittelun kehittämisen vaihtoehtotarkastelu

Vaihtoehto A

Yleispiirteinen suunnitelma maakunnan aluerakenteesta ja alueidenkäytöstä. Ei toteavaa informaatiosisältöä. Oikeusvaikutuksia vain rajatuilta osin.

Vaihtoehto B

Kehitetään maakuntakaavaa koskevia säännöksiä siten, että maakuntakaavassa käsitellään ainoastaan valtakunnallisia ja maakunnallisia kysymyksiä. Kevennetään kaavojen toteavaa informaatiosisältöä. Oikeusvaikutuksia väljennetään.

Maakuntataso: jaoston kommentteja ja johtopäätökset jatkovalmistelulle

- Erot vaihtoehtojen A ja B välillä pieniä
- Maakunnan suunnittelun tuleva rooli on vielä epäselvä maakuntauudistuksen johdosta
- Informatiivisen sisällön karsiminen hyvä mutta ajantasainen tieto tulee olla saatavilla, missä tieto olisi? (digitalisaatio)
- Oikeusvaikutukset – mitä väljentäminen tarkoittaisi (VE B)
- Suhde muuhun lainsäädäntöön ja esim. inventointeihin ja arvottamiseen
- Maakuntakaavat kattavat koko maan
- Yhteen sovittava taso sekä horisontaalisesti että vertikaalisesti
- Rullaava suunnittelu

Maakuntatason suunnittelua on syytä joka tapauksessa kehittää nykyisestä yleispiirteisempään suuntaan ja sitä kuormittavaa informaatioisisältöä tulee keventää. Maakuntatasolla suunnitelman oikeusvaikutukset ovat keskeisessä asemassa ajatellen suunnitelman sisältöä ja suunnittelujärjestelmän kokonaisuutta.

Valtakunnan taso: jaoston kommentteja ja johtopäätökset jatkovalmistelulle

- Valtakunnan taso voisi myös edistää asioita, ei vain reunaehtoja
- Elinkeinonäkökulma mukaan
- Määräaikainen tarkistaminen
- Kansainväliset esimerkit mukaan valmisteluun
- Valtakunnallisten intressien suhde sisältövaatimukseen

Valtakunnallinen tason osalta on perusteltua miettiä asiat, jotka tulisivat suoraan lakiin. Liittyä sisältövaatimusten ja ydintehtävien määrittelyyn. Suunnittelujärjestelmän keventäminen (hierarkkisuus) edellyttää osaltaan valtakunnallisten intressien läpileikkaavuutta.

YM:n verkkosivut: mrluudistus.fi/

Keskustelua

- Maakunnan suunnittelu valtakunnallisten tavoitteiden välittäjänä?
- Itsehallinnollisen maakunnan alueidenkäytön suunnittelun ja kuntakaavoituksen suhde eri olosuhteissa (kaupunkiseudut, taajamat, maaseutu)?
- Millainen sisältö maakuntakaavalla / "maakunnallisella kehikolla" tulisi olla?
- Miten uudessa tilanteessa yhteistyö tulisi järjestää maakunnan ja kunnan välillä?

Seuraa MRL-uudistusta ja osallistu keskusteluun!

- **Verkossa : MRL uudistuu – kunnat mukaan**
www.kuntaliitto.fi/mrl
- **Facebookissa: Kuntaliiton MRL-foorumi**

Kuntaliiton MRL-foorumi

154 jäsentä